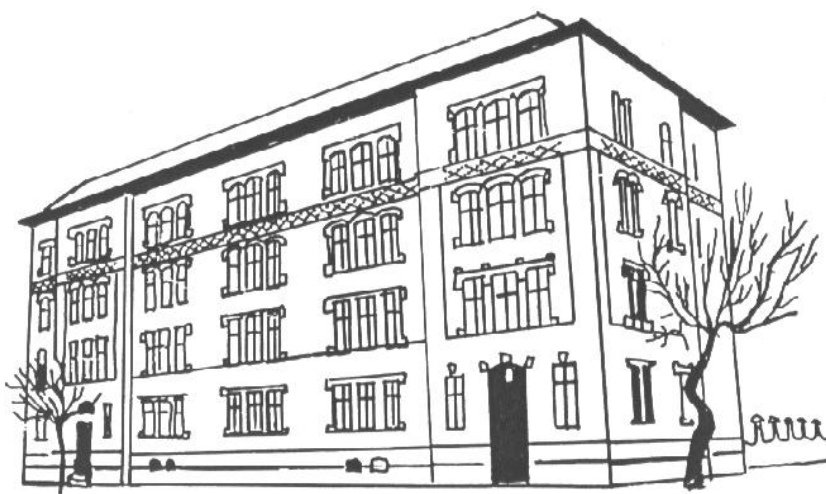

Első Óbudai Német Nemzetiségi Általános Iskola
Erste Altofener Deutsche Nationalitätenschule

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Nevelési program

Az Első Óbudai Általános Iskola nevelési programja

Tartalomjegyzék	oldal
1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	3
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	9
3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	
3.1. Az egészségnevelés célja, az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	11
3.2. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	12
4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
5. A pedagógusok feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	14
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	
6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	16
6.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdők segítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	20
6.3. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	22
7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	22
8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	23
9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	24
10. A tanuló felvételével és átvételével kapcsolatos helyi szabályok	26
11. A napközis foglalkozások során megvalósuló nevelési feladatok	27
A pedagógiai program érvényessége; záradék	30

Bevezető

Az Első Óbudai Német Nemzetiségi Általános Iskola – több mint 140 éves múltjával – kerületünk legrégebben alapított, ma is működő közoktatási intézménye (alapításának éve: 1869).

Iskolánk nyolc évfolyamos, évfolyamonként párhuzamos osztályokkal működő általános iskola, ahol a tanulók nevelése és oktatása német nemzetiségi tantervű osztályokban folyik.

Pedagógiai programunkat meglévő értékeinkre támaszkodva terveztük, hogy elképzeléseink eredményesen valósuljanak meg. Arra törekedtünk, hogy a sok törvényi és tantervi változás mellett megmaradjanak iskolánk értékei; egyenletes színvonalon, kiszámíthatóan működő intézmény legyünk.

Nagy hangsúlyt helyezünk a hagyományápolásra, hiszen ez szolgálja értékeink folytonosságát. Programunk módosításakor – a kötelező törvényi változtatások elvégzése mellett – leginkább ezt vettük figyelembe.

Már a 70-es évek végén – az akkor még kötelező orosz nyelv mellett – bevezettük a német nyelv oktatását, 1995-től a nemzetiségi oktatást. A német nyelv erősítése – itt Óbudán – hagyományőrző tevékenységet jelent, hiszen korábban a település lakosságának egy része német anyanyelvű volt.

A tanulók személyiségének sokoldalú fejlesztésére törekszünk, igyekszünk tekintettel lenni egyéni képességeikre, a felzárkóztatásban és a tehetséggondozásban egyaránt.

Hisszük, hogy sikerül tanulóinknak olyan elméleti és gyakorlati tudást, valamint stabil értékrendet nyújtanunk, amivel továbbtanulásuk során, s majdan későbbi életükben is sikeresen helytállnak.

1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai programunkat a *Nemzeti köznevelésről szóló törvény*, a *Nemzeti alaptanterv*, *A nemzetiség iskolai oktatásának irányelve* figyelembevételével állítottuk össze.

1.1. A Nemzeti alaptanterv a nevelés fő feladatait az alábbiakban fogalmazza meg:

- a nemzeti műveltség átadása, megőrzése,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érték és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése.

Nevelési programunkban meghatározott értékek, fejlesztési feladatok azt a célt szolgálják, hogy a tanulók – adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, szervezett és spontán tapasztalataikkal – minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

1.2. Intézményünk nevelési-oktatói céljai közt meghatározó, hogy a tanulók:

- magyarságukat vállalva a német nemzetiség hagyományait tiszteletben tartók, hazájukat és szűkebb szülőföldjüket (Budapest, Óbuda) jól ismerő ifjak legyenek,
- a haza felelős polgárává váljanak,
- tegyenek szert reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre,
- ismerjék meg a hazánk irodalmát, földrajzát, történelmét, mindennapi életét, ismerkedjenek meg a nemzetet alkotó hazai nemzetiségek kultúrájával, közös történelmünkkel,
- ismerjék meg a környező országokban élő magyarság életét, kultúráját,
- törekedjenek tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására,
- legyenek képesek felelős döntések meghozatalára,
- ismerjék és értsék meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat.

Célunk továbbá, ebben a teljesítmény-központú világban, a korszerű tudás és általános műveltség megalapozásán túl, az általános emberi értékek közvetítése, és a nyugodt, demokratikus iskola megteremtése.

A nevelés- oktatás során az alábbi **feladatokat** kell szem előtt tartanunk:

- a tanuláshoz szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése,
- annak elérése, hogy tanulóinknak korszerű alapismereteket nyújtsunk a társadalomtudományok, természettudományok, továbbá a művészetek területén,
- az egyéni és csoportos teljesítmények ösztönzése,
- a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése,
- tanulóinkban ki kell alakítani a különböző kultúrák iránti nyitottságot, hogy más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére neveljünk,
- nemzeti értékeinket és önazonosságunkat csorbítatlanul megőrizve kell segítenünk az európai értékek elfogadását is,
- az egészséges életmód megfelelő szokásainak kialakítása,
- tanulóinkban kialakítani a környezettudatos magatartást és életvitelt, hogy érzékenyek legyenek környezetük állapota iránt, hogy képesek legyenek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- meg kell teremtenünk azokat a fórumokat, ahol a szülők és pedagógusok közötti tapasztalatcsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat, mivel a szülővel való együttműködés a hatékony nevelés-oktatás nélkülözhetetlen feltétele,
- az informatikai eszközrendszer segítségével diákjainkat megtanítsuk az önálló ismeretszerzésre,
- kialakítsuk bennük a permanens tanulás igényét és képességét, hasznos és magas szintű német nyelvtudást biztosítsunk számukra,

- a pályaaorientációval, a pályaválasztás, továbbtanulás pedagógiai előkészítésével a tanuló további életútjának megalapozása,
- nagy gondot kell fordítani a kreatív és kritikai információszerzés fejlesztésére, a médiumok hatásmechanizmusainak megértésére, az igényelt információ megtalálására és szelektív használatára.

Az iskolának nem feladata, hogy befejezett, lezárt tudást nyújtson. El kell érniünk, hogy a gyerekek mindenhol versenyképes, - az iskolai előmenetelben és később a munkaerőpiacon is - az alábbi jól konvertálható **kulcskompetenciákkal rendelkezzenek**:

- Magyar és német nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos és technikai kompetencia
- Digitális kompetencia
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- A hatékony, önálló tanulás

A kisebbségi nevelés és oktatás célkitűzéseit a 110/2012. (VI.4.) Korm. rendeletben kiadott Nemzeti Alaptantervben és A nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III.1.) EMMI rendeletben foglaltakkal összhangban határozzuk meg.

Ez alapján megvalósítjuk az iskolai nevelés és oktatás általános céljait és feladatait, és emellett biztosítjuk a **nemzetiség nyelvének tanulását**, a nemzetiség nyelvén való tanulást, a nemzetiség történelmének, szellemi és anyagi **kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést** és - teremtést, az önismeret kialakítását, a nemzetiségi jogok megismerését és gyakorlását.

Arra törekszünk, hogy

- a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei és alakuljon ki a tanulóknak a reális nemzetkép és kisebbségkép,
- a tanulók felismerjék az előítéletek és kirekesztés megjelenítési formáit és megismerjék a jelenség hátterét, veszélyeit, és a jelenség elleni fellépés eszközeit.

A tanulók a német nyelv és irodalom, a népiismeret tantárgy tanulása során ismereteket szereznek a nemzetiség történeleméről, néprajzáról, nyelvéről, irodalmáról, ami lehetővé teszi számukra, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, és ez alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására.

A nemzetiségi nevelés-oktatás során figyelembe kell vennünk, hogy sok esetben nem építhetünk a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ennek a megváltozott helyzetnek tükröződnie kell a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

Feladatunk, hogy a tanulók legyenek tájékozottak abban, hogy a hagyományörzés családon kívüli színterei az iskola, a különböző intézmények és szervezetek.

1.3. Nevelési- oktatási célok és feladatok eléréséhez szükséges eszközök, eljárások

A célok megvalósítását a tanórákon belül a tananyaghoz kapcsolódóan, az osztályfőnöki órákon, a tanórán kívüli foglalkozásokon és a szabadidős tevékenységek során kell elvégezni.

Ahhoz, hogy a tanulási folyamat eredményes legyen, többek között a következő módszereket részesítjük előnyben:

- tanulóközpontú, differenciált módszerek alkalmazása,
- személyre szabott tanulási stratégiák,
- változatos a feladatokhoz illeszkedő tanulás-szervezési technikák alkalmazása,

- kooperáció és csapatmunka,
- az emlékezet erősítése, a célszerű rögzítési módszerek kialakítása,
- az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismertetése, módszereinek elsajátíttatása,
- tevékeny tanulói magatartásra épülő tanári praxis,
- az ismeretnyújtás és ismeretszerzés folyamatában az ismeretszerzés dominanciája, a tanulói aktivitás előtérbe kerülése,
- információs és kommunikációs technika felhasználása.

Szembe kell nézni azzal, hogy a tanulók jelentős része a világhálón jut jelentős, változó színvonalú ismerethez, számos honlap, adatbázis, digitalizált könyvtár kínálja szolgáltatását. A tanulók jelentős része szedi ismereteit az internetről. A spontán megszerzett tudás jelen van az iskolai órákon.

Az iskola jövője szempontjából éppen ezért lényeges, hogy hogyan tud alkalmazkodni az új helyzethez. A pedagógus nem térhet ki az információs és kommunikációs eszközök adta kihívás elől. Kihasználva az új lehetőségeket, folyamatosan bővítjük módszertani repertoárunkat (internet, digitális tananyagok stb).

A tanulók erkölcsi nevelése a nevelési-oktatási folyamat szerves részét képezi, s ennek mindig meg kell felelnie az életkori sajátosságoknak. Egészen másképpen lehet felvetni ugyanazt az etikai kérdést a 6 - 7 éves, mint a 13-14 éves korosztálynál.

- A szoktatásnak, azaz a társadalmilag elfogadott szokások kialakításának alapvető szerepe van a nevelésben.
- Fontos (főleg) a kisgyermekkorban az úgynevezett példakövető időszak. Az a jó, ha ekkor minél több pozitív szokás generalizálódik, azaz válik az alakuló személyiség részévé.
- Módot kell teremteni egy-egy szituáció megbeszélésére, s - főleg a későbbiekben - lehetőséget kell biztosítani ahhoz, hogy a tanuló önállóan véleményt formálhasson. (Maga választotta erkölcsi eszmét képviselhesen.)
- Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.
- Az iskolai közösség élete, a pedagógusok példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.
- Végző cél az erkölcsi tevékenység, hogy a tanult ismeretek bensővé, a személyiség részévé válva a mindennapi életben hasznosuljanak.

1.4. Az oktató-nevelő munka tanórán kívüli színterei

A tanórán kívüli nevelőmunka lényeges szerepet tölt be nevelési céljaink elérésében; kiegészíti, elmélyíti és továbbfejleszti a tanórán nevelő hatását. E tevékenységek keretében kaphatnak helyet a tanulók egészséges fejlődéséhez szükséges arányban a felüdülést, kikapcsolódást jelentő programok is.

Napközis és tanulószobai foglalkozások

Napközis foglalkozásokat 1-4. osztályig szervezünk. A napközi otthonban a tanulók felkészülnek a tanítási órákra, elsajátítják az önálló tanulás elemeit. A pedagógus segítséget nyújt a házi feladat elkészítésében, a tanulás megszervezésében. A tanulók életkoruknak és érdeklődésüknek megfelelően különböző típusú szabadidős tevékenységek közül választhatnak. A napköziben zajló foglalkozások hozzájárulnak a szabadidő igényes eltöltéséhez a gyermekek sokoldalú fejlődéséhez, lehetőséget biztosítanak az önművelésre. A könyvtár nyitvatartási ideje is ezt szolgálja.

A szabadidő hasznos eltöltése céljából kihasználjuk iskolánk kedvező kulturális környezetét. Napközis gyerekeink - péntek délutánonként - moziba, színházba, bábelőadásokra járnak. Rendszeresen látogatják a múzeumokat, kiállítótermeket (Helytörténeti Múzeum, Kiscelli Múzeum, Vasarely Múzeum, stb.)

Tanulósobát 5-8. évfolyamig biztosítunk. A tanulósobai foglalkozás egyértelműen a tanulást segítő forma, ezért egyrészt a tanulási technikák és módszerek gyakorlásáról, másrészt a különböző szaktanárok segítő jelenlétéről gondoskodunk.

A napközis foglalkozások során megvalósuló nevelési feladatokat lásd 11. pont, 26. oldal.

Játszóház

Negyedévente a különböző ünnepkörökhöz, nemzetiségi hagyományokhoz kapcsolódóan kézműves foglalkozásokat, táncjátékot és egyéb programokat szervezünk diákjainknak, kisjelenetekkel, mesejátékokkal kiegészítve.

Szakkörök, tehetséggondozó műhelyek, énekkar, sportkör

A tehetséggondozó műhelyek, a szakköri foglalkozások az érdeklődő, tehetséges, aktív tanulókkal való foglalkozás legfontosabb formái. Céljuk, hogy lehetőséget biztosítsanak a gyerekek számára önismeretük gyarapítására, a bennük szunnyadó tehetség felismerésére és kiaknázására, a körülöttük lévő világ teljesebb megismerésére. Célunk továbbá az általános műveltség, az egyéni speciális képességek, a kreativitás és a motiváció fejlesztése.

A tehetséggondozó műhely foglalkozásain olyan ismeretek, képességek, készségek fejlesztésére kerül sor, amelyet a tantárgyi tanórák nem fednek le, amelyre a tantárgyi órák keretében nincs lehetőség így a programok a diákok kíváncsiságára, érdeklődésére épülnek.

Szakkörök, tehetséggondozó műhelyek részletes felsorolását lásd.: 6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek c. részben.

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör célja - a heti öt testnevelésórán túl -, hogy bővítse a tanulók mozgáslehetőségeit, a diákokat edzettségre, helytállásra, küzdeni tudásra, a szellemi és lelki összhangra, a fair play szellemére nevelje.

Lehetőséget biztosítson az intézményen belüli, illetve intézmények közötti mozgásos játékokra, versenyekre.

Iskolánkban a délutáni sportköri foglalkozások között kiemelt szerepe van a **gyeplabdának**, mely sportágban az ügyességen és a taktikázáson van a hangsúly.

Sport-nap: a tanulók egészséges életmódra nevelésében fontos szerepe van, valamint a közösségi nevelés fontos színtere, mivel együtt sportol tanuló, szülő és pedagógus.

Egyéni foglalkozások

A tanulási nehézséggel küzdő, esetleg hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása céljából differenciált képességfejlesztő foglalkozásokat, korrepetálásokat tartunk.

Alsó tagozaton az osztálytanítók, felső tagozaton az osztályfőnökök a szaktanárokkal és a gyermekvédelmi felelőssel egyeztetve év elején javaslatot tesznek arra, hogy kik szorulnak korrepetálásra. A tanév elején, szülői értekezleten a szülőket is tájékoztatjuk a korrepetálásokról és időpontjáról.

Természetesen azok a tanulók, akikről év közben derül ki, hogy tanulási nehézségekkel küzdenek, szintén részt vesznek a korrepetálásokon. Az év végi bizonyítványosztás előtt egy hónappal minden szaktanár tájékoztatja az osztályfőnököket a bukásra álló tanulókról. A szülőket írásban értesítjük erről, a tanulókat pedig még jobban arra ösztönözzük, hogy minden korrepetálási lehetőséget használjanak ki.

A tehetséges tanulókkal való egyéni foglalkozások alkalmával előtérbe kerül a különböző tanulmányi versenyekre, a felvételi vizsgákra való felkészítés.

A tehetséges gyerekek érdekében a tehetség mielőbbi felismerésére kell törekednünk, s minél előbb meg kell kezdeni céltudatos fejlesztésüket. A tanórákon plusz feladatok adásával igyekszünk differenciáltan foglalkozni ezekkel a tanulókkal, de emellett mindenképpen szükség van egyéni foglalkozásokra is.

Egyéb szabadidős tevékenységek

Tanulmányi versenyek

A tanulás rangjának elismeréséért minden évfolyamon versenyeket rendezünk, ahol mindenkinek lehetőséget adunk tudása kipróbálására.

A tehetség kibontakozását, az érdeklődés kiszélesítését leginkább ezek a formák segítik elő. Megkívánják a tanulóktól, hogy többet adjanak magukból, és hozzászoknak a nagyobb erőfeszítést igénylő munkához.

Kazinczy szép-kiejtési verseny, vers- és prózamondó verseny

Célunk a szép magyar beszéd és kifejezés iránti igény kialakítása, a tanulók személyiségének fejlesztése, érzelmvilágának gazdagítása.

Projekthét

A témahetek alkalmával olyan feladatokat kapnak a gyerekek, amelyek egy része a már tanult ismeretekre alapoz, más részük önálló kutatás, feldolgozás és manuális tevékenység, valamint csoportos munka a szaktanárok és osztályfőnökök irányításával. A gyerekek nem szokásos módon sajátítják el a tananyagot, hanem csoportokba szerveződve valami konkrét feladatot kapnak az adott témában, amit együtt dolgoznak ki, kutatnak, riportot készítenek, sok információt gyűjtenek, és megbeszéléseket tartanak.

A projekthét végén az iskola teljes közössége előtt megtartják az adott témában a prezentációt. A projekt módszer sokoldalúan fejleszti a kompetenciákat.

Iskolai ünnepélyek

Ünnepélyeink az iskola életének különösen szép alkalmai. Színt, változatosságot, izgalmat jelentenek a tanítási napok sorában. Egyaránt szolgálják az értelmi és érzelmi nevelést, de nagy szerepük van a hazafias nevelésben is. Jó alkalmat nyújtanak a közösség előtti szereplésre, egy-egy kisebb csoport és az egyén számára. Nagy teret kap az öntevékenység, a különböző ötletek megvalósítása.

Ünnepélyeink megmozgatják az iskola valamennyi tanulóját és tanárát, egyben lehetőséget adnak a kialakult hagyományok ápolására is. Egy részük történelmi eseményhez kapcsolódik.

Nemzeti ünnepeink méltó megünneplésével erősítjük tanulóink magyarságtudatát, a hazaszeretet érzését és a történelmi ismereteken túl az érzelmi kötődést nemzeti hagyományainkhoz.

Szent Márton - napi felvonulás

Iskolánk egyik legkiemelkedőbb ünnepének számít a Márton-nap, melyet minden évben november 11-én rendezünk meg. A program célja a magyarországi németek mai és múltbéli kultúrájának, hagyományainak megismerése és elsajátítása újszerű módszerekkel.

A Márton-napi programsorozat keretén belül tanulóink lampionokat barkácsolnak, pályamunkákat készítenek. Este közös ünnepelés zajlik a fáklyákkal, lampionokkal bevilágított udvaron.

A mindenkori negyedik osztályosok német nyelvű műsort adnak, melynek keretén belül felelevenítik Szent Márton életének egy epizódját.

A rendezvényen – tanulóikon kívül - a szülők, meghívott vendégek és a környező óvodák gyermekei is nagy számban vesznek részt.

Művészeti Szemle

Célja a tanulók irodalom, zene iránti szeretetének erősítése. Fontosnak tartjuk, hogy a különböző művészeti ágak megismerésével, gyakorlásával fejlesszük diákjaink önkifejező- és előadókészségét. Tanulóink német- és magyar nyelvű jelenetekkel, tánccal vagy valamilyen hangszer megszólaltatásával lépnek fel iskolatársaik előtt.

Mikulás - nap, karácsony megünneplése, farsangi bál

Jeles nap

Tanévvégi értékelő nap alkalmával az iskola összes tanulója, a szülők jelenlétében értékeljük, jutalmazzuk a tanulmányi, sport- és művészeti versenyek győzteseit.

Ballagás

Ünnepélyes keretek között búcsúzunk el - szülők, vendégeink jelenlétében - iskolánk végzős tanulóitól.

Művészeti, kulturális rendezvények

Minden osztály évente két alkalommal részt vesz valamilyen kulturális eseményen (színház-, mozi-, múzeumlátogatás, kiállítás megtekintése).

Arra törekszünk, hogy tanulóink megismerjék Budapest, ezen belül Óbuda híres múzeumait, képtárait. Fejlesztani akarjuk tanulóinkban a kulturális élet számukra is hozzáférhető eseményei iránti érdeklődést, az irodalmi-művészeti élményekben való részesedés igényét. Kedvező iskolánk kulturális környezete, közelünkben két múzeum és kiállító-terem, egy mozi, két könyvtár és egy művelődési ház működik.

Év végi tanulmányi kirándulások

Célja: tanulóinkat megismertetni hazánk szép tájaival, természeti kincseivel, történelmi nevezetességeivel. Az osztálykirándulások terveinek összeállításakor az életkornak megfelelő fizikai megterhelés és a turizmus megkedveltetése is lényeges szempont. Kiváló lehetőséget nyújtanak a kirándulások arra, hogy felhívjuk tanulóink figyelmét a környezet védelmének fontosságára. A programok összeállításánál a szaktanárok (történelem, földrajz, irodalom) nyújtanak segítséget az osztályfőnököknek.

A kirándulások az ismeretszerzés mellett fegyelmet, rendet, tervszerűséget kívánnak. Tanulóinkban tudatosítani kell, hogy az ismeretlen vidéken járó osztály iskolánkat képviseli, példás magatartása dicséretet, elismerést vált ki, ezzel szemben fegyelmetlensége, rendetlensége szégyent hoz az iskolára.

Közös iskolai őszi kirándulás

Minden évben ősszel szervezünk olyan egynapos kirándulást, amelyen az iskola összes tanulója és pedagógusa együtt vesz részt. A kirándulások célpontja többnyire valamilyen nagyobb történelmi évfordulóhoz kötődik.

Táborok

A szabadidő közös és egyéni eltöltésének értékes formája a tanulók táboroztatása.

Minden évben hazánk egyik nemzetiségi falujában tábort szervezünk tanulóink részére. E táborok célja az iskolában elsajátított nyelvismeret elmélyítése, a hazai németiség még meglévő hagyományainak megismerése.

Megfelelő számú jelentkező esetén - nyelvgyakorlás céljából – valamelyik német anyanyelvű országban szervezünk nyelvi tábort.

Nyári - többnyire a Balaton melletti - táborunk célja, hogy tanulóink részére értékes, változatos tevékenységekkel biztosítsuk a szükséges felüdülést, regenerálódást, és az életkoruknak megfelelő szórakozást. Tanulják meg a pihenés célszerű módját.

Erdei táboraink célja: a környezetismeret, természetismeret órákon tanultak elmélyítése, s az, hogy tanulóink képesek legyenek a környezet természeti- és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, érdeklődjenek a természet jelenségei, folyamatai iránt.

A tanulmányi kirándulásokon, táborokon való részvétel a tanulók részére nem kötelező, ezek szervezésére csak akkor van mód, ha a szülők írásban vállalják a gyermekekre háruló költségeket.

A különböző programok, ünnepségek, versenyek szervezésében, lebonyolításában **részt vállal az iskolai diákönkormányzat.**

A nevelőtestület az említett célok és feladatok teljesülését általában az osztályfőnökök szóbeli előterjesztése nyomán, évente értékeli a nevelőtestületi- vagy osztályozóértekezleteken, illetve – az osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői beszámolók alapján - az igazgató az év végi beszámolójában.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Oktató nevelő munkánk középpontjában tanulóink tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll. Ezen belül fontosnak tartjuk, hogy a kulcskompetenciák folyamatos fejlesztésével hozzájáruljunk a tanulók önismeretének, együttműködési készségüknek, életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához.

A személyiségfejlesztés szinterei: tanítási órák, tanórán kívüli foglalkozások: napközi, tanulószoba, tehetséggondozó műhelyek, különböző fejlesztő foglalkozások, projekthetek, tanulmányi és művészeti versenyek, szemlék; iskolai ünnepek, iskolán kívüli programok: színház-, mozi- múzeumlátogatások, tanulmányi kirándulások

Személyes kompetencia fejlesztése:

Személyes érdekek érvényesítése, önvédő, önszabályozó képességek fejlesztése

- Egészségvédő, egészségmegőrző attitűd kialakításával
- Egészséges életmódra neveléssel
- Öntudatos fogyasztóvá neveléssel
- Környezettudatos, környezetóvó magatartás kialakításával
- Identitásvédő magatartás kialakításával
- Egészséges önbizalom, magabiztosság fejlesztésével
- Önálló életvezetés megalapozásával
- Önkontroll igényének kialakításával, fejlesztésével
- Megbízhatóság, felelősségtudat fejlesztésével
- Az erkölcsösségre, az etikus viselkedésre való neveléssel
- Az általánosan elfogadott magatartási szabályok megismertetésével, betartatásával,
- A következmények, felelősség felvállalására való neveléssel
- Helyes világszemlélet kialakításával

Önfejlesztő képességek fejlesztése

- Az önmegismerési igény kialakításával,
- Az önismeret segítségével
- A reális énkép megismertetésével
- Az önelfogadás képességének erősítésével
- Az önértékelési késztetés kialakításával
- A helyes önértékelés kialakításával, fejlesztésével
- Az énnel szemben felállított megfelelő elvárások kifejlesztésével
- Az önfejlődés vágyának kialakításával
- Az önálló ismeretszerzéshez, az önművelődéshez szükséges képességek kialakításával, fejlesztésével
- Az önkifejezés módjának, kreativitás fejlesztésével
- A kitartás és az akarat fejlesztésével

Kognitív kompetencia fejlesztése

Kommunikatív kompetencia fejlesztése

- A magyar és német nyelvi beszéd és beszédértés fejlesztésével
- Az olvasási készség kialakításával és fejlesztésével
- Az ábraolvasás képességének kialakításával és értelmezés képességének fejlesztésével
- Az írás készségének kialakításával és fejlesztésével
- A fogalmazási készség fejlesztése nyelvi kifejezőkészség fejlesztésével, adekvát szóhasználattal
- A kulturált önkifejezés elsajátításával és fejlesztésével

Gondolkodási kompetencia fejlesztése

- Konvertáló képesség kialakításával és fejlesztésével
- Rendszerző képesség fejlesztésével
- Logikai képesség fejlesztésével
- Kombinatív képesség fejlesztésével
- Kritikus gondolkodás kialakításával
- Alapvető matematikai elvek, törvényszerűségek hétköznapi helyzetekben való felismerésével

Tudásszerző kompetencia fejlesztése

- Ismeretszerző képesség fejlesztésével
- Az összefüggés-kezelő képesség fejlesztésével problémamegoldó képesség,
- Alkotóképesség fejlesztésével
- Az önálló tanulás technikájának, a tanulás megtervezésének megtanítása

Tanulási kompetencia fejlesztése

- Az ismeretelsajátító képesség fejlesztésével
- A világ megismerésére való törekvés igényének kialakításával
- Az egész életen át tartó tanulásra való felkészítéssel
- Motiváció folyamatos fenntartásával
- Az idővel való hatékony gazdálkodás megismertetésével, fejlesztésével

Digitális kompetenciák fejlesztése

- IKT eszközök használatával
- Kritikai gondolkodás, kreativitás fejlesztésével

Szociális kompetenciák fejlesztése**Érvényesülési képesség**

- Érdekérvényesítő képesség kialakításával és fejlesztésével
- Egyéni és csoportérdek fogalmának kialakításával és fejlesztésével

Kapcsolatteremtési képesség

- Kezdeményező készség fejlesztésével
- A szociális kommunikatív képesség fejlesztésével
- Nyitott, érdeklődő szociális viselkedés továbbfejlesztésével
- Kapcsolatépítő módszerek elsajátításával

Kooperációs képesség

- Szabályok betartására való igény kialakítása
- Együttműködési képesség kialakításával

Együttélési képesség

- Alkalmazkodás, tolerancia képességének fejlesztésével
- Egymás segítése, egymásra figyelés igényének erősítésével
- Beleérző képesség, empátia fejlesztésével
- Viselkedési szabályok betartási igényének erősítésével
- Az együttműködési készség fejlesztésével
- Az iskolai élet szokásrendjének pontos elsajátításával
- Az alapvető társadalmi normák, viselkedésformák elsajátításával

Konfliktusmegoldó képesség

- Konfliktuskezelő technikák elsajátításával
- Stresszkezelő módszerek megismertetésével
- Kompromisszumra való törekvés igényének kialakításával

Állampolgári kompetenciák

- A közjó iránti elköteleződés igényének kialakításával
- Közügyekben aktív részvételi igény kialakításával
- Normatudat kialakításával
- Az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, az egyenlő bánásmóddal, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető fogalmak megismertetésével
- Hazaszeretetre neveléssel
- A nemzeti hagyományok ápolásával, megbecsülési igényének kialakításával
- Nemzettudat megalapozásával
- Az alapvető emberi, állampolgári és Európai Unió jogok és kötelességek megismertetésével
- Problémaérzékenység kialakításával a társadalmi jelenségek és problémák iránt
- A munka fontosságának tudatosításával
- A munkavégzés mint az ember egész személyiségét fejlesztő folyamat iránti tudatos törekvés, igény kialakításával

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

3.1. Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulóink egészségfejlesztési attitűdjének, egészséges életvitelének kialakulását, így képessé válnak egészségük megőrzésére és a veszélyeztető hatások csökkenésére. Olyan pozitív magatartások és szokások kialakítására törekszünk, melyek javítják tanulóink egészségi állapotát.

Távolabbi célunk, hogy tanulóink a mindennapi életben olyan felnőttekké váljanak, akikben kialakult az egészséges életmódra való igény.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

- tanulóinkban olyan képességek, készségek kialakítása és megszilárdítása, amelyek révén képessé válnak arra, hogy egészségesen éljenek, ismerjék és alkalmazzák a konfliktuskezelés és problémamegoldás módozatait,
- a mindennapos testnevelés bevezetésével az aktív testmozgásra való nevelés,
- helyes táplálkozási szokások kialakítása,
- felhívni a figyelmet az egészségre káros, rossz szokások kialakulásának (dohányzás, alkohol, drog) veszélyeire,
- a higiénés szokások kialakítása,
- felkészítés a családi életre,
- foglalkozás a szexuális kultúra kérdéseivel.

Az egészségnevelési feladatok megvalósításának színterei:

- tanórán belül (szaktárgyi órák: környezetismeret, biológia, osztályfőnöki, testnevelés óra stb.),
- tanórai programon kívüli tevékenységek (napközi, tanulószoba, erdei iskola, kirándulások stb.),
- egészségnapok, sportprogramok szervezése,
- balesetvédelmi rendszabályok megismerése, alkalmazása,
- a szülők bevonása a programokba,
- ÖKO - hét.

Az iskolánkban végzett szűrővizsgálatok

Mivel a gyermekeknél dinamikusan fejlődő szervezetről van szó, náluk nemcsak az egészségállapot, hanem a gyermek testi, mozgási – mentális, pszichés és szociális fejlődését vizsgáljuk és értékeljük. Az egyedi fejlődési ütem miatt az iskolaorvos dönt a vizsgálatok rendjéről.

A szűrővizsgálatok a következő területekre terjednek ki:

- a növekedés és a testi fejlődés mérése és minősítése (alultápláltság, túlsúly, növekedés megtorpanása vagy gyors növekedés),
- vérnyomásmérés,
- mozgásszervek vizsgálata (testtartási hibák, gerincferdülés, lúdtalp, mellkasdeformitások),
- látásvizsgálat,
- hallásvizsgálat,
- beszédhibák vizsgálata,
- pajzsmirigyvizsgálat,
- nemi fejlettség vizsgálata,
- fogászati szűrővizsgálat.

A **közegészségügyi szabályok betartatása** elsősorban az intézményünkben dolgozók feladata. Nemcsak a gyermekek érdekében, hanem saját érdekünkben is törekszünk a tárgyi környezet, valamint a napirendből adódó felesleges terhelések megelőzésére, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtésére.

3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon illetve délutáni csoportfoglalkozásokon szaktanárok, külső előadók, iskolaorvos és a védőnő segítségével valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja, hogy tanulóink képesek legyenek:

- felismerni az adott balesetet/ betegséget,
- a mentőket értesíteni,
- a rászorulókat megfelelő színvonalú elsősegélyben részesíteni,
- megakadályozni a sérültek további állapotromlását,
- segítséget adni addig, amíg a szakszerű segítség meg nem érkezik.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

A következő tantárgyakba integrálva: környezetismeret, természetismeret, biológia, osztályfőnöki, testnevelés.

Délutánonként napközi és tanulószobai foglalkozásokon.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának témakörei:**2. osztály végéig:**

- Egészség/ betegség fogalma
- Gyógyszerbiztonság
- Mentőhívás
- Hasmenés, hányás, lázcsillapítás
- Rovarsípés
- Sebek típusai, sebellátás, kötözés

4. osztály végéig:

- Törés, rándulás, ficam (végtagsérülések)
- Testtájékok sérülései (fej, mellkas, has, medence, gerinc)
- Fektetési módok

6. osztály végéig:

- Vérzések, vérzéscsillapítás
- Sokkos állapot
- Heimlich-féle műfogás
- Allergia/ asztma

8. osztály végéig:

- Eszméletlenséget okozó állapotok: epilepszia, stroke, áramütés, cukorbetegség, infarktus, mérgezések, drog, alkohol,
- Újraélesztés.

4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanulók sokoldalú fejlesztése, a társadalmi életre történő felkészítése és erkölcsi nevelése csak jól szervezett, közös célokkal és feladatokkal rendelkező közösségekben valósítható meg.

Fontosnak tartjuk, hogy e követelmények minden tanuló előtt korosztályának megfelelő szinten, világosak és érthetőek legyenek, hogy azután többségük tudatos és cselekvő résztvevője legyen az iskolaközösség életének, magáénak vallja az intézmény sorsát, terveit.

Ennek érdekében minden tanévkezdéskor az első osztályfőnöki órákon ismertetjük tanulóinkkal az éves munkaterv rájuk vonatkozó részeit, s a házirendet; a diákközségülések alkalmával az iskola teljes közössége előtt tehetnek javaslatot a dokumentumok módosítására.

Célunk, hogy kifejlesszük tanulóinkban az igényt és készséget a közösségi életben való aktív részvételre, a közösségi élet szabályainak megismerésére, következetes gyakorlására, a közösségi magatartás elsajátítására.

A társadalmi tapasztalatok és ismeretek megszerzésében

- az alsóbb évfolyamokon a játékoknak, a konkrét szituációknak, az életszerű helyzeteknek van kitüntetett szerepük,
- felsőbb évfolyamokon fokozatosan előtérbe kerül a vita, az egyéni vélemények megfogalmazása, az iskolai közéletben való részvétel.

A diákok az iskolában szerzik első közvetlen közéleti tapasztalataikat, s nem mindegy hogyan élnek ezt meg, s hogy kialakul-e bennük az a meggyőződés, hogy félelem nélkül tehetik dolgukat, élhetnek jogaikkal és mondhatják el véleményüket.

Iskolánkban a tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzat működik, melynek tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed, s munkáját a diákönkormányzatot segítő pedagógus támogatja.

A **diákönkormányzat** működése (a Köznevelési törvényben biztosított jogain túl) kiterjed a különböző tanórán kívüli tevékenységek szervezésére, mely tevékenységek szintén elősegítik a tanulók folyamatos tájékoztatását.

Az iskolai hagyományok szellemében a diákönkormányzat feladatai közé tartozik:

- farsangi bál megszervezése,
- javaslatok előterjesztése a diáknap programjainak megszervezéséhez, s ennek és lebonyolításában való aktív részvétel,
- iskolai dokumentumok – tanulókat érintő kérdésekben véleményezési jog gyakorlása,
- iskolaújság szerkesztése,
- egyes vetélkedők értékelésében való részvétel.

A közösségfejlesztés színterei:

Az azonos évfolyamra járó és többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok egy **osztályközösséget** alkotnak. E közösségek kialakítását, fejlesztését segítik elő az osztályfőnöki órák témáinak megbeszélései, annak formái és színes tanórán kívüli programjaink.

Az osztályközösséget formálják az osztálykirándulások, a különböző osztályok közötti versenyek, projektek az osztály klubdelutánok, a tanulmányi és kulturális versenyek, a különböző sportvetélkedők.

Az iskolai tanulóközösséghez való tartozást erősítik: a minden év elején megszervezett közös nagy iskolai kirándulás, közös ünnepeink (Művészeti szemle, Iskolanap, Jeles nap, Szent Márton - napi felvonulás, különböző táborok).

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcser erősítésével.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével).
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

Az osztályfőnökök, pedagógusok közösségfejlesztő feladatai a tanórán kívüli foglalkozások során:

- Építsenek ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, külső szakemberekkel.
- Fejlesszék a csoportokban végzett közös munka illetve a közös programok során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- A sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (kirándulásokkal, múzeumlátogatásokkal, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.

5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok kötelességeit és jogait a Köznevelési törvény 62. §-a, feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

5.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradt és a helyettesített órák vezetése,
- osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete tanítás előtt, óraközi szünetekben és ebédeléskor,
- felügyelet tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,

5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma:

Neveléssel kapcsolatos feladatok:

- a tanulók személyiségének alakítása
- közösségi élet kialakulásának elősegítése
- a tanulók egyéni problémáinak megismerése
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel
- kirándulások és szabadidős programok szervezése

Adminisztratív feladatok

- az osztállyal kapcsolatos adminisztráció ellátása
- mulasztások számontartása
- az igazgató intézkedéseinek végrehajtása
- fegyelem biztosítása

Tanulást segítő feladatok:

- tanulók tanulmányi előmenetelének segítése
- tehetséges gyerekek differenciált fejlesztése
- lemaradók felzárkóztatásának segítése

Az iskola életéhez kötődő közvetítő feladatok

- az osztály és a tanárok közötti viszony koordinálása
- rendszeres konzultáció az osztályban tanító tanárokkal
- a tanulók érdekeinek képviselése az iskola előtt
- a tanulók tájékoztatása iskolai ügyekről

Tájékoztatási feladatok

- szülők tájékoztatása gyermekük iskolai előremenetéről
- szülők tájékoztatása aktuális iskolai ügyekről
- tanulók tájékoztatása iskolai ügyekről
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

5.3. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire,
- együttműködik az osztály diákönkormányzati tagjaival, segíti a tanulóközösség kialakulását,
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját, kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet, fogadó órát tart,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és évi végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása,
- segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát,
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelősével,

- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

„Látni egy kiváló embert és idejében nem felemelni: hanyagság.”
Konfucius

Tehetségfejlesztő munkánk célja:

- a tanulók egyéni adottságainak, képességeinek felfedezése, fejlesztése,
- tehetségigéreteink számára speciális foglalkozások szervezése,
- az intellektuális képességek minél magasabb szintre juttatása,
- a tehetség kibontakoztatásához szükséges személyiségfejlesztés,
- olyan környezet biztosítása, melyben tanulóink képességei szabadon kibontakozhatnak.

A tehetségigéreték azonosításának módszerei

A tehetségigéreték felkutatásához ma már alapvető követelmény a rendszerjellegű azonosítás kialakítása az iskolában. Ennek alapja, hogy a hatékony tehetségazonosítás érdekében a pedagógusoknak többfajta módszert kell alkalmazniuk, amelyek mindegyike másfajta információval gazdagítja majd a gyermekről kialakult palettát. Ezek a következők lehetnek:

- tanórai teljesítmények, versenyeredmények,
- tanári jellemzések (osztályfőnök, érintett szaktanárok),
- szaktárgyi tesztek, feladatlapok és felmérések (DIFER, diagnosztikus mérések, OKÉV),
- iskolapszichológus véleménye, (kreativitás-, IQ- és motivációs tesztek)
- fejlesztőpedagógus által összeállított mérőanyagok,
- szülői jellemzések,
- tanulótársak jellemzése.

Az előismereteken túl a következő tulajdonságok megléte vagy hiánya lehet árulkodó számunkra a kiválasztásban:

- a gondolkodás jellege (divergens~ konvergens),
- memória,
- fantázia / találékonyság, ötletgazdagság,
- kooperativitás, együttműködési képesség,
- tanulás iránti motiváció,
- terhelhetőség,
- önellenőrzési képesség,
- alkalmazkodó képesség,
- munkavégzésben való önállóság,
- szorgalom.

Az iskolánkban megvalósuló konkrét segítő tevékenységek:

- tanórai differenciálás a lehetőségek szerint,
- tehetséggondozó műhelyek és szakkörök szervezése a gyerekek képességei, igényei szerint,
- versenyekre, vetélkedőkre való felkészítés és részvétel,
- projekthét,
- művészeti szemlék,
- könyvtári foglalkozások,
- szabadidős rendezvények,

- nyári táborok,
- múzeum- és színházlátogatások,
- erdei iskolák, tanulmányi kirándulások,
- IKT - eszközök használata.

Iskolánk specialitása a nemzetiségi tanterv szerinti oktatás. A nyelvi órákat minden évfolyamon csoportbontásban tartjuk. A csoportbontás lehetővé teszi a tanulók számára, hogy saját képességeik szerint haladjanak előre. Arra ösztönzi őket, hogy a csoportokon belül a tőlük telhető legjobb eredményt éri el. Tanulóinkat hetedik, nyolcadik évfolyamon differenciált képességfejlesztő foglalkozás keretében DSD I. nyelvvizsgára készítjük fel.

Más tantárgyak esetében a heterogén összetételű osztályokban az egyéni képességek megfigyelése és a tanulói igény kielégítése, ugyan bonyolult és időt emésztő (mivel igen sokféle különbség van a tanulók között) mégis arra kell törekednie a pedagógusnak, hogy ne az átlag, vagy az átlag alatti szinthez igazodjék, hanem differenciáltan foglalkozzon a tehetségigérettel.

Sok gyereknek az a gondja, hogy nincs lehetősége bebizonyítani önmaga és környezete számára, hogy értékes és tehetséges, pedig ez elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy pozitív életszemlélete alakuljon ki. A különböző tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek erre alkalmat biztosítanak.

A tehetséggondozó műhelyek és szakköri foglalkozások célja, hogy lehetőséget biztosítson a gyerekek számára önismeretük gyarapítására, a bennük szunnyadó tehetség felismerésére és kiaknázására, a körülöttük lévő világ teljesebb megismerésére. Sok gyerek maga sem tudja, hogy milyen adottságok birtokosa, milyen tevékenységek elégítenék ki, kötnék le legjobban. Szakszerű irányítással, kellő figyelemmel a tanulók igazi sikerélményekkel gazdagodnak, melyek az élet egyéb területeire is kihatnak (iskolai munka, kommunikációs készség, a munka megbecsülése stb.).

Szakkörök, tehetséggondozó műhelyek alsós évfolyamokon

Az anyanyelvhez kapcsolódó tehetséggondozó műhely a **Nyelvpörgető**, amelyet a magyar nyelv iránt érdeklődő tanulóknak hirdetünk meg.

A foglalkozások célja a tanulók beszédkultúrájának fejlesztése. Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a gyerekek tisztán, szépen beszéljenek, és nyelvtanilag helyesen használják a magyar nyelvet. A beszéd és kommunikációs képességek fejlesztése különböző tevékenységeken keresztül történik, melynek eszközei a versek, mesék és anyanyelvi kommunikációs játékok. A foglalkozásokon az anyanyelv ápolása mellett felkészítjük tehetséges tanulóinkat a Kazinczy- a vers- és prózamondó versenyeken való részvételre.

A matematika népszerűsítése és a tantárgy iránti érdeklődés felkeltése hívta életre a **Kobaktörő** tehetséggondozó műhelyt.

A foglalkozásokon a speciális matematikai kompetenciák elsajátíttatása mellett nagy hangsúlyt fektetünk a logikus gondolkodás fejlesztésére. Játékos feladatok, fejtörők, rejtvények megoldása során a tanulók megtapasztalják az összedolgozás képességét, mely a társaikkal való együttműködésüket segíti elő. A tehetséges tanulókat ösztönözzük a tanulmányi versenyeken kívül az országos Zrínyi - és Bolyai - versenyen való részvételre is.

A természettudományok iránt érdeklődő tehetséges tanulók a **Környezetbúvár** szakkör foglalkozásain vehetnek részt.

Ennek a tehetséggondozó műhelynek az a célja, hogy a tanulók elsősorban közvetlen környezetükben gyűjtsenek tapasztalatokat, felismerjék lakóhelyük értékeit és gondoskodjanak megőrzésükről. A foglalkozásokon nagy hangsúlyt kapnak a megfigyelést, felfedezést, cselekvést és kísérletet igénylő feladatok, melyek tudatosítják a gyermekekben a környezettudatos magatartás fontosságát.

A drámapedagógiai foglalkozásoknak a **Játék-Szín-Kör** nyújt teret.

A szakkör foglalkozásain fontos szerepet kapnak a kreativitást igénylő feladatok. A közös játékok segítenek abban, hogy a gyerekek világosabban meg tudják fogalmazni gondolataikat, szárnyalni engedjék képzeletüket és vállalják érzelmeiket. Ezek a foglalkozások hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulók jobban megismerjék önmagukat és társaikat. Az együttműködést a tanulók aktív, cselekvő tevékenységére alapozzuk, és kihasználjuk az együttes tevékenységekben rejlő szocializációs lehetőségeket is.

A **Deutsche Bühne** foglalkozásain szituációs játékok és dramatikus szerepjátékok kerülnek előtérbe, a tanulók helyzetgyakorlatokat végeznek, amelyhez a témákat a mindennapi életből merítjük.

Célunk - a kommunikáció folyamatos fejlesztésével – a tanulók kreativitásának, előadói képességének fejlesztése, valamint elősegítjük a tanulók felkészülését a német nyelvű szereplésekre.

Szakkörök, tehetséggondozó műhelyek felső tagozaton

Művész-kém drámajáték tehetséggondozó műhely

A drámapedagógia a személyiség fejlesztésének olyan módszere, melynek során a tanulók ön- és társismerete, társas kapcsolatai – drámatánár által irányított, csoportban végzett közös dramatikus cselekvés révén – fejlődnek. A műhely foglalkozásain tökéletesedik a tanulók fantáziája, kreativitása, előadói, színészi, improvizatív és problémamegoldó képessége, szóbeli kifejezőkészsége, memóriája, és empátiája.

Matematikai gondolkodást fejlesztő műhelyt működtetünk a 4-7. évfolyamos tehetséges tanulóinknak **Észpörgető** címmel.

A műhelyfoglalkozásokon a logikai képesség, a kreatív és konstruktív gondolkodás, a figyelem és térlátás fejlesztése mellett nagy hangsúlyt fordítunk az együttgondolkodásra. A tervszerű foglalkozásokkal még sikeresebbé tehetjük diákjainkat a matematikaversenyeken.

A **Zöld-Őr** tehetséggondozó műhely célja a tanulók természettudományos, környezettudatos, fenntarthatóságra törekvő gondolkodásmódjának fejlesztése és erősítése. Fontosnak tartjuk a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós és szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, következtetés és problémamegoldás fejlesztését.

Célunk a kreatív és kritikai információszerezés erősítése, az elemző – összehasonlító és megfigyelőképeség fejlesztése, a rész-egész vizsgálatának és az ok-okozati összefüggések felismerésének készségszintre emelése.

Az informatikai tehetséggondozó műhely – a **Chip-et csapat** – fő célja a kreatív és kritikai információszerezés fejlesztése. A csapat a foglalkozások során egy közös internetes felületet, honlapot hoz létre, melyen valamennyi tehetséggondozó műhely bemutathatja programját, munkáját, eredményeit.

A **„Spracheule - nyelvi bagoly”** német nyelvi tehetséggondozó műhely tagjainak fő célkitűzése a német nyelvi kommunikációs készség fejlesztése, a német nyelv tudatos és igényes használata, valamint a német nyelvi kultúrák közötti információcsere a drámapedagógia eszközeivel.

A **nemzetiségi, honismereti szakkörön** a tanulók mélyebben ismerkednek meg a német nemzetiség kultúrájával, táncaival és hagyományaival.

Nyelvvizgára előkészítő szakkör

Iskolánk DSD I. (Deutsches Sprachdiplom I. fokozat) vizsgáztatói joggal rendelkezik.

Az előkészítő foglalkozásain tanulóinkat egynyelvű, nemzetközileg elismert nyelvvizgára készítjük fel, mely megfelel a közös európai referenciakeret B1 szintjének és igazolja, hogy a diploma birtokosa olyan szintű nyelvtudással rendelkezik, amely elegendő a két tannyelvű, ill. a németországi gimnáziumi tanulmányok megkezdéséhez.

7-8. osztályos tanulóink közül azok részére szervezzük, akik iskolán kívül is ki akarják próbálni nyelvtudásukat, s gyakorlatot szerezhetnek különböző vizsgafeladatok megoldásában.

Háztartási ismeretek szakkör

Célja: a családok mindennapjaira vonatkozóan az élethelyzetek megoldására, a háztartási munka célszerű szervezésére, az anyagi lehetőségek ésszerű felhasználására, az egészséges táplálkozás érdekében hagyományos és korszerű eljárások és eszközök alkalmazására vonatkozó példák gyakorlása. A háztartásvezetéshez ugyanúgy sajátos ismeretek kellene, mint egyéb más szakmákhoz. Az ismeretek elsajátításához pedig különböző képességek, készségek szükségesek. Ezért kell minél korábban, már gyermekkorban felkelteni az érdeklődést a munka, a háztartás, házimunka iránt, így a szükséges feltételek és tulajdonságok előbb kialakulnak.

A párokban történő kisebb-nagyobb munkavégzéskor a kölcsönös alkalmazkodásra, odafigyelésre, a vezető és a vezetett szerep kipróbálására kerül sor.

Képzőművészeti képzés

Az önkifejezés és a személyiségfejlesztés fontos színtere a délutáni foglalkozásként választható képzőművészeti oktatás. Ezt a külön bizonyítványt is adó képzési formát iskolánkban az Aelia Sabina Alapfokú Művészeti Iskola A.M.I., mint külső intézmény biztosítja.

A foglalkozásra jelentkező gyerekek az első évben előképzősként a vizuális alapismeretekkel (festés, rajzolás, mintázás) ismerkednek játékos formában. Megismerkednek a képi gondolkodással, az emlékek, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésével.

A második évtől a képző- és iparművészet alapjaiba kapnak bepillantást a tanulók, amiben a következő években mindjobban elmélyíthetik képességeiket és kibontakoztathatják technikai tudásukat. Pl. különböző festési technikák (aquarell, gouache, akrill, olaj), grafika, sokszorosító grafika, textilfestés, kerámia, agyagozás, nemezelés, tűzzománc.

A képzés a technikai tudás mellett nagymértékben fejleszti a gyerekek kreativitását, esztétikai ízlését, térlátását, konstruáló és absztrakciós képességeiket, képessé teszi őket a vizuális önkifejezésre.

Rajzszakkör keretében hozzájárulunk a tanulók esztétikai neveléséhez – azon tanulók részére, akik nem vesznek részt a képzőművészeti képzésben.

Énekkar: a zene, az ének hatalmas eszköze érzelmeink alakításának, egész életünk gazdagításának. Az énekkar tagjai a különböző ünnepeken bemutathatják tehetségüket a szülők és a diákok körében.

Minden ember fejlődéséhez, de különösen a tehetségesekéhez nélkülözhetetlenül hozzátartoznak a kisebb - nagyobb közösségekben való szereplések alkalmai. Már az iskolai osztály is kis nyilvánosság, amely előtt szinte naponként kell szerepelniük a tanulóknak. Ez azonban az idők folyamán megszokottá válik, s nem tudja betölteni azt a szerepet, mint az igazi, nagy nyilvánosság. A belső iskolai színpadi szereplések (Művészeti szemle, különböző ünnepek), a külső helyszíneken történő fellépések, versenyek (minden tantárgyból megrendezett tanulmányi, vers- és prózamondó, Kazinczy - verseny) szerves részei az iskolai munkának, s lehetőséget biztosítanak a tehetséges gyerekek képességeinek kibontakoztatásához.

Fontos, hogy a tehetséges gyermekek szüleivel megfelelő kapcsolatot alakítsunk ki, mert a család támogatása nélkül megnehezül a munka. El kell érniük, hogy a család is elfogadja, támogassa a gyermek fejlesztésének szükségességét.

A tehetségvédő munka eredményességét az osztályozó értekezleteken, illetve nevelőtestületi értekezleteken értékeljük.

Az értékelés szempontjai lehetnek:

- a tehetséges tanulók tanulmányi eredménye,
- tanulmányi versenyeken, kiállításokon, vetélkedőkön való sikeres szereplés,
- sikeres részvétel bizonyos szervezett közösségi produkciókban (énekkar, színjátás, sport).

6.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdők segítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási nehézségek gyakori velejárói a beilleszkedési és magatartás zavarok. Az osztályfőnökök és a szaktanárok a tanulókkal kapcsolatos észrevételeiket jelzik iskolánk gyermekvédelmi felelősének és az igazgatónak, a személyiségfejlődés zavarainak felismerése, kezelése érdekében. Fontos, hogy az első kedvezőtlen jelzésekre azonnal felfigyeljünk, hogy megelőzzük a további problémákat.

Ilyen jelzés lehet például az osztály, a kiscsoport vagy az egyes gyerek esetében a tanulmányi teljesítmény romlása, ezen belül az alulteljesítés (amikor a gyerek a tanuló képességei, intellektuális lehetőségei nincsenek összhangban eredményeivel), a tanulási motiváció hiánya vagy gyengesége.

Ez megnyilvánulhat:

- az órai figyelmetlenségben,
- passzivitásban, a feladatvégzés elmulasztásában,
- a felszerelés sorozatos otthonfelejtésében stb.,
- a hiányzások számának növekedésében,
- fokozódó magatartási problémákban.

Amennyiben szükséges, az iskolapszichológus vezetésével esetmegbeszéléseket tartunk, szükség esetén az iskolapszichológus személyiségfejlesztő, önismereti vagy közösségformáló foglalkozásokat tart, javaslataival segíti a pedagógusok munkáját.

Fontosnak tartjuk a szülőkkel való jó együttműködést.

Az évente megtartott három szülői értekezlet és a négy fogadóóra biztosítja a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartást, s az időközben felmerülő magatartási, illetve tanulási nehézségek esetén – előzetes időpont - egyeztetés után – is a szülők rendelkezésére állunk.

Pedagógusaink közreműködnek a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában és megszüntetésében, rendszeresen tájékoztatják a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről, ill. a szülőt figyelmeztetik, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedések szükségesek.

Sokrétű tanórán kívüli programjainkon túl előadásokat szervezünk különböző témákban: általános prevenciós tevékenységek, mentálhigiénés programok, drog-, bűnmegelőzési, felvilágosító tevékenység, krízishelyzet kezelése, a siker- és kudarcélmények feldolgozása, szenvedélybetegségek megelőzése, egészséges értékrend, önismeret kialakítása stb., pszichológus, rendőr, szakorvos, védőnő, egyéb szakember, kortárs segítők bevonásával.

Az előadásokra az osztályfőnöki órákon, tanítási időn kívül kerül sor.

Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a segítő társintézményekkel. Szükség esetén felkeressük a tanuló szüleit, s mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a szülő elfogadja, igénybe vegye a további külső segítséget.

A tanulási kudarc okainak feltárása

A tanulási kudarc időbeni felismerése feltételezi a szaktanár és az osztályfőnök aktív együttműködését, akik a probléma tudatosítása után egyénre szabott koncepcióval segítik a tanulót a felzárkózásban.

A tanulási kudarc leggyakoribb okai:

- magatartási zavar,
- sajátos nevelési igényből eredő hátrány,
- a motiváltság hiánya,
- a nem megfelelő önértékelés,
- esetleg hiányos előtanulmányok.

A probléma okainak feltárásában fontos szerep jut a tanár és a szülő együttműködésének, valamint a szaktanári munkacsoportok működésének (tapasztalatcsere).

A tanulási nehézségek enyhítését szolgálják a különböző korrepetálások, a napközis- és tanulószobai foglalkozások, a pszichológus valamint a fejlesztésben részt vevő pedagógus segítsége.

Fel kell mérni, hogy a tanulási kudarcnak kitett tanuló motivációja megfelelő-e. Olyan feladattal kell ellátni, amelyet kis erőfeszítéssel eredményesen teljesít, elegendő időt kell hagyni a gyakorlásra, az ismeretek elsajátítására. Az eredményes pedagógiai tevékenység egyik feltétele, hogy gyermekeink jól motiváltak legyenek.

A felzárkóztatás formái:

- tanórai ismétlő, szintre hozó, felzárkóztató foglalkozások (tanév eleji ismétlés),
- tanórai felzárkóztatás differenciált osztálymunkában (differenciált feladatok, követelmények, egyéni haladási tempó, tanulás-módszertani segítség biztosítása),
- tanórán kívüli egyéni vagy csoportos felzárkóztatás,
- szakemberek bevonása.

Az egy-háromfős differenciált fejlesztést biztosító foglalkozások a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára az eredményes felkészülést szolgálják.

A tanulók felzárkóztatására osztályonként, hetenként minimum egy órát biztosítunk.

Ha az elsőtől a negyedik évfolyamokra járó tanuló eredményes felkészülése ezt szükségessé teszi, lehetővé tesszük, hogy heti két alkalommal egyéni foglalkozáson vegyen részt.

Első osztályban az osztálytanítók, illetve a fejlesztésben részt vevő pedagógus elvégzi a DIFER mérést, hogy képet kapjanak a gyermek iskolaérettségéről, a tanulásához szükséges készségek fejlettségi szintjéről. Ezáltal kiszűrjük a segítségre szoruló tanulókat.

A helyes tanulási szokások kialakítását az iskolába lépés pillanatában kell megkezdeni, mert később a már rögzült rossz szokások, módszerek megszüntetése sokkal nehezebb.

Felső tagozaton minden belépő új tantárgy esetében ismertetni kell a tanulókkal a tantárgy sajátosságait és tanulásának módszereit.

A tanulási kudarc megelőzése érdekében pedagógusaink a továbblépéshez szükséges tudásszint felméréssel kezdik ötödik évfolyam elején a tantárgyak oktatását – ha ennek tananyaga korábban oktatott ismeretekre épül.

Fontos, hogy a tanulók tevékenységét mindig önmagukhoz mérten, képességeiknek megfelelően értékeljük.

Iskolánkban a nemzetiségi nyelv oktatása csoportbontásban zajlik, így a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók esetében lehetőség van a differenciálásra.

A felzárkóztatás eredményességét több szinten is vizsgáljuk:

- a tanuló teljesítményének folyamatos ellenőrzésével, értékelésével,
- nevelőtestületi értekezlet alkalmával,
- az osztályban tanító tanárok mikroértekezletén,
- munkaközösségi értekezleteken.

Olyan esetekben, ahol az iskolai módszerek nem vezetnek eredményre, ott a pedagógiai munkát segítő társintézményekhez fordulunk.

6.3. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A pedagógusnak oktató–nevelő munkájában megkülönböztetés nélkül minden tanulót külön figyelemmel kell kísérenie, segítenie, figyelembe véve az egyéni képességét, tehetségét, fejlődése ütemét, szociokulturális helyzetét.

Igyekszünk olyan légkört kialakítani, amely eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik tanuló származása, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása vagy bármilyen más oknál fogva hátrányos helyzetbe kerüljön.

Nagy hangsúlyt helyezünk az esélyteremtésre, a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek hátrányainak kompenzálására.

Azok a gyermekek, ahol a szülők nem képesek - elsősorban az alulképzettségük miatt - együttműködni, segíteni gyermekeik munkáját, pedagógusaink:

- differenciálással, koordinálással segítik őket,
- felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programokat szerveznek,
- javasolják számukra a délutáni napközis, ill. tanulószobai foglalkozásokat,
- pályaválasztásukban még nagyobb segítséget nyújtanak,

Folyamatos kapcsolatot tartunk a szociális és gyermekjóléti ellátásokat végző intézményekkel, szervezetekkel.

Ahol a szociális problémák anyagi hátrányok miatt jönnek létre, ott megkeresve a megfelelő partnereket (pl. önkormányzat, különböző szervezetek által kiírt pályázatok), iskolánk megpróbálja anyagi támogatásban részesíteni a tanulót, ill. a szülőt fel kell világosítani a támogatások lehetőségeiről. Igyekszünk megragadni a pályázati lehetőségeket, hogy ezzel is minél több tanulónak tudjunk segíteni (erdei iskola, táborok költségei).

Összefoglalva: minden pedagógusnak arra kell törekednie, hogy a szociális hátránnyal küzdő tanulók számára is biztosítottak legyenek oktatásuk, nevelésük alapvető feltételei. Ennek koordinálása a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata.

7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje (Nkt. 48.§ alapján)

A tanulók érdekeik képviselőjére diákönkormányzatot működtetnek. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt pedagógus végzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető biz meg ötéves időtartamra.

A tanulók az iskola életével kapcsolatos kérdéseiket, döntési, egyetértési és véleményezési javaslataikat a diákönkormányzat elnöke, és a segítő tanár közreműködésével juttatják el az iskola igazgatójához.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni.

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- az iskolai házirend elfogadása előtt,
- az esetleges tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt.

A munkatervben meghatározott tanulmányi versenyek szervezését illetően be kell szerezni az iskolai diákönkormányzat egyetértését.

A tanulók döntési jogkörüket – a nevelőtestület véleményének meghallgatásával - az alábbi területeken gyakorolhatják:

- saját közösségi életük tervezése szervezése,
- tisztviselőik megválasztása,
- jogosultak képviselni magukat a diákönkormányzatban.
- az éves munkatervben az öt tanítás nélküli munkanap közül egy tanítás nélküli munkanap programjával kapcsolatban

A diákönkormányzat minden tanévben – az iskolai munkarendben meghatározott időben – diákközgyűlést tart, melynek összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi. A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt 10 nappal nyilvánosságra kell hozni.

A vélemények írásos beszerzéséért az intézmény igazgatója felelős.

8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A szülők, és az iskola kapcsolatának tartalma három irányba mutat. A legmarkánsabb jellemzője természetesen az egyes gyermekek fejlődésében való együttműködés. Fontos partnerek ugyanakkor a szülők az osztály- és iskolaközösség szervezésében is. Végül nem elhanyagolható az a segítség, amit az intézmény fejlesztésében, a programok megvalósításában nyújtanak.

A közös cél a tanuló képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében, hogy a szülőkhöz fűződő kapcsolat alapja az első találkozástól kezdve a kölcsönös tisztelet és megbecsülés kell, hogy legyen.

Egyes esetekben ellentét feszülhet az iskola által megfogalmazott erkölcsi értékrend és a családok napi gyakorlatában tapasztalt életmód, az otthon hangoztatott nézetek között.

Mindez elsődlegesen fontossá teszi a nevelőpartner - kapcsolaterősítését, annak tudatosítását, hogy a gyermek harmonikus fejlődése érdekében harmonizálni kell az iskola és a család nevelési elveit, értékrendjét, módszereit. Ezért azt az alapelvet valljuk, hogy nevelni csak együtt, a szülői házzal tudunk!

Az együttműködés formái a hagyományos szülői értekezleteken, fogadó órákon, szülői választmányi fórumokon, iskolaszéki összejöveteleken és különféle iskolai rendezvényeken, ünnepélyeken valósulnak meg.

Szülői értekezleteken (évente három alkalommal) az osztályfőnök csak az egész osztályt érintő kérdéseket, gondokat és soron következő feladatokról tájékoztat. Év elején ismerteti a szülőkkel az éves munkatervet, év végén értékeli az osztály munkáját, tájékoztatja a szülőket az iskolai élet minden területéről.

Fogadóórákon (évente négy alkalommal), - szükség esetén családlátogatáson - a pedagógus érvényesíti a szülőnek azt a jogát, hogy gyermekéről teljes körű információt kapjon. Az egyéni beszélgetések során elhangzott családi vonatkozásokat - még az ártatlannak tűnő apróságokat is – titokként kezeljük.

Az **iskolaszék** véleményezési, egyetértési, javaslattevő jogaival élve, hatékonyan segítheti a kívánatos nyitott, gyermekközpontú, teljesítményorientált iskola megteremtését. Kapcsolataival olyan külső partnerek megnyerését is elősegítheti, akik esetleg beállnak az iskola segítői közé.

A nevelőtestület a diákság egészével a diákönkormányzaton keresztül - a diákönkormányzatot segítő pedagógus segítségével - tart kapcsolatot.

A tanulókkal, szülőkkel való **kapcsolattartás (információcsere) egyéb formái:**

- személyes találkozók,
- iskolai honlap,
- tájékoztatólevél, e-mail,
- faliújság,
- helyi média,
- tájékoztató füzet
- iskolai rendezvények.

Intézményünk az alábbi iskolán kívüli szervezetekkel tart fenn rendszeres kapcsolatot:

A gyermek testi és lelki fejlődését biztosító intézmények

Iskolánkban a gyermekvédelmi tevékenység lehetőséget biztosít, hogy a gyermek testi, lelki fejlődését különféle szolgálatokon keresztül is segíteni tudjuk. A gyermekjóléti és családsegítő szolgálatokkal, védőnői szolgálattal együttműködve támogatjuk az egészséges személyiség kialakulását. Iskolánk továbbá kapcsolatot tart a gyermek- és házi orvosokkal.

Ifjúságvédelmi referens (iskolarendőr) napi kapcsolatban áll az intézménnyel, valamint félévente bűnmegelőzési előadást tart a gyermekeknek.

Pedagógiai szakszolgálat

Pedagógiai, pszichológiai, logopédiai segítséggel együttműködik a gyermeket oktató pedagógusokkal.

Pedagógiai-szakmai szolgáltatások

Segítik a pedagógusok munkáját, folyamatos tájékoztatást nyújtanak, részt vesznek a pedagógiai értékelésben, továbbá a tanulói érdekvédelemmel összefüggő feladatok ellátásában.

Fenntartó szervekkel történő kapcsolattartás

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal, mint fenntartóval a Budapest 03., Tankerületen keresztül az igazgató tart folyamatos kapcsolatot.

Szükségesnek tartjuk (egyben kötelezettségünk is), hogy a fenntartó teljes mértékben megismerje az itt folyó oktató-nevelő munkát és annak feltételeit. Ennek főbb formái: dokumentumok, éves munkatervek áttekintése, a megvalósítás feltételeinek számbavétele, a fenntartó által szervezett értekezletek, rendszeres adatszolgáltatás biztosítása; a nyíltnapok és rendezvények keretein belül betekintést nyújtunk iskolánk életébe.

Német Nemzetiségi Önkormányzat

A III. kerületi Német Nemzetiségi Önkormányzat tagjai rendszeresen látogatják német nyelvi rendezvényeinket, nyári nemzetiségi táborainkat, a Márton-napi ünnepséget anyagilag is támogatják. Folyamatosan tájékoztatják iskolánkat a nemzetiségi programokról, pályázati lehetőségekről.

Iskolánk tanulói rendszeresen részt vesznek a kerületi nemzetiségi önkormányzat programjain (advent, óbudai búcsú, stb.)

A Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökével rendszeres kapcsolatot az igazgató és a nemzetiségi igazgatóhelyettes tart.

Az iskola környékén lévő **óvodákkal** folyamatos a kapcsolatunk. A beiskolázásra váró gyerekek szüleit tájékoztatjuk az itt folyó nevelésről-oktatásról, a gyerekek több programunkon is részt vehetnek (Márton-nap, Sulikuckó foglalkozások). Tanév végén visszajelzést küldünk az óvodáknak az elsős tanulók munkáiból.

Az **Aelia Sabina Alapfokú Művészeti Iskola** pedagógusai színvonalas művészeti és zenei oktatásban részesítik tanulóinkat, szoros munkatársi kapcsolatban állnak az itteni kollégákkal.

Az intézmény partnereivel történő **kapcsolattartási formák**: személyes találkozók, értekezletek, csoportos megbeszélések, elektronikus kapcsolattartás.

9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák részletes szabályait a 20/2012. (VIII.31. EMMI rendelet 64-74.§-ai tartalmazzák.

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- különbözeti vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjedhet továbbá más intézmények olyan tanulóira:

- akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhat óráig tarthat.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb kettő írásbeli és kettő szóbeli vizsgát tehet. A vizsgák között legalább tizenöt, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

Osztályozó vizsga

Az osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha mulasztásai miatt évközben érdemjeggyel nem volt értékelhető, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót az igazgató vagy megbízottja írásban tájékoztatja.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A javítóvizsga az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban szervezhető.

Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az iskola a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamba lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtti vizsga

- A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.
- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a mulasztás miatti osztályozó vizsga esetén az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a

kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.
- A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.[20/2012. (VIII.31. EMMI rendelet 73.§]

A tanulmányok alatti vizsgák szervezése

A vizsgabizottság minimum három főből áll: elnök, kérdező tanár, ellenőrző tanár

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell szavazást rendel el.

Kérdező tanár

- csak megfelelő tanári végzettséggel lehet,
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Ellenőrző tanár

- lehetőség szerint szakos tanár.
- felel a vizsga szabályszerűségéért

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

A vizsgázónak

- a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie,
- a szóbeli vizsgán tételt kell húznia, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készülhet önálló feleletre,
- a felkészülési idő legalább 15 perc

A tanuló a felelet során a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja, ha az adott feladatból teljes tudatlanságról tesz tanúbizonytságot, egy alkalommal pótfeladatot húzhat.

10. A tanuló felvételével és átvételével kapcsolatos helyi szabályok

[Nkt. 50.§(1) és 51.§ (1), valamint 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 23-24.§ alapján]

Beiratkozás alkalmával elsősorban azokat a tanulókat kell felvenni, akik az **intézmény felvételi körzetébe tartoznak** (lakcímet igazoló hatósági igazolvány alapján), valamint a **gyermek szülője nyilatkozik a német nemzetiséghez tartozásról**.

Amennyiben a fenti feltételek megléte esetén az összes felvételi kérelmet benyújtók száma több mint a férőhelyek száma, tanulókat az alábbi sorrend szerint kell felvenni:

- felvételi körzetbe tartozó, (a szülő által) nemzetiségi hovatartozásról nyilatkozó hátrányos helyzetű gyerekek,
- felvételi körzetbe tartozó, (a szülő által) nemzetiségi hovatartozásról nyilatkozó gyerekek, akinek testvére már az intézményünk tanulója,
- az intézmény felvételi körzetébe tartozó óvodák nemzetiségi csoportjából jelentkező gyerekek, amennyiben a szülő nyilatkozik nemzetiségi hovatartozásáról,¹
- az intézmény közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott alkalmazottjának gyermeke, amennyiben a szülő nyilatkozik nemzetiségi hovatartozásáról.

¹A második, harmadik csoportba tartozó gyermekek szülei már korábban (az óvodába, az testvérgyerek iskolába történő beiratkozása alkalmával) is nyilatkoztak arról, hogy igénylik a nemzetiségi nevelést-oktatást, s nyilván ezt továbbra is szeretnék igénybe venni.)

Ha a négy csoportba tartozó gyerekek felvétele után további férőhelyek maradnak, a további - intézmény felvételi körzetébe tartozó és magát német nemzetiséginek valló - jelentkezők között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait az iskolai házirend határozza meg.

Ha a nemzetiséghez tartozó jelentkezők száma kevesebb, mint a férőhelyek száma, a további jelentkezők felvételével kapcsolatban a 20/2012. (VIII.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről 24.§ 6-7. pontja szerint kell eljárni.

A szülő a szabad iskolaválasztás jogán gyermekét bármikor átirathatja másik iskolába.

A tanuló felvételénél a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- az osztályok száma az évfolyamon,
- az osztályok létszáma,
- német nyelvtudás színvonala,
- különleges bánásmódot igényelő tanuló esetén: a személyi, tárgyi feltételek megléte, a fejlesztés lehetőségének biztosítása

Az igazgató a fenti szempontokat mérlegelve dönt a tanuló átvételéről.

Ha az átvett tanuló iskolájának pedagógiai programja lényegesen eltér az átvevő iskoláétól- például más a tantárgyi struktúra-, a tanuló különbözetni vagy osztályozóvizsgára kötelezhető, amelyhez felzárkóztató segítséget kaphat, vagy a vizsga letételére szükség esetén türelmi időszakot biztosítunk.

Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözetni vizsgát tennie a tanulóknak, amelyet az intézmény a megkezdenni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A vizsga jellegéről, módjáról, időpontjáról az intézmény vezetése a szülőt az átvételkor tájékoztatja.

11. A napközis foglalkozások során megvalósuló nevelési feladatok **Egészségfejlesztés, egészséges életmódra nevelés**

1-2. évfolyam	3-4. évfolyam
Tűz-és balesetvédelem Helyes napirend, heti rend kialakítása Környezetünk tisztaságának fenntartása Tisztasági eszközök használata,	Tűz-és balesetvédelem Helyes napirend, heti rend kialakítása Környezetünk tisztaságának fenntartása Tisztasági eszközök használata,
Az egészségvédelem szokásrendjének kialakítása Helyes testtartás Frissítő gimnasztika Személyi higiénia Évszaknak megfelelő öltözködés Fokozott odafigyelés a betegség után visszatérő gyermekekre Játékos egészségfejlesztő testmozgások Gimnasztika Gerinctorna Légzőgyakorlatok	Az egészségvédelem szokásrendjének kialakítása Helyes testtartás Frissítő gimnasztika Személyi higiénia Évszaknak megfelelő öltözködés Fokozott odafigyelés a betegség után visszatérő gyermekekre Egészségügyi ismeretek elsajátítása Felvilágosító beszélgetések Mentesség a káros szenvedélyektől Játékos egészségfejlesztő testmozgások Gimnasztika Gerinctorna Légzőgyakorlatok
A helyes táplálkozás szerepe az egészség megőrzése Helyes étkezési szokások kialakítása Helyes evőeszköz használat	A helyes táplálkozás szerepe az egészség megőrzése Helyes étkezési szokások kialakítása Helyes evőeszköz használat Vitaminok szerepe a táplálkozásban

Tanulás, ismeretszerzés

1-2. évfolyam	3-4. évfolyam
<p>A tanulás körülményeinek megteremtése</p> <p>A taneszközök használata, rendje, megóvásuk</p> <p>A tanulás tervezése, helyes sorrendjének kialakítása, időbeosztása</p> <p>A helyes tanulási technikák megismertetése, elsajátíttatása, fejlesztése</p> <p>A kooperatív technikák megismertetése (páros, és csoportmunka)</p> <p>A nyelvtanulás technikájának megismertetése, alkalmazása</p> <p>Önellenőrzés képességének kialakítása</p> <p>Elemi készségek folyamatos fejlesztése</p> <p>Memoriterek tanulásának módszere</p> <p>Egyéni törődés a rászorulókkal, felzárkóztatásuk biztosítása</p> <p>Tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló módszerek alkalmazása</p> <p>Az állandó önművelés igényének felkeltése</p> <p>Könyvtárhasználat elsajátíttatása</p> <p>Tehetséggondozás</p>	<p>Belső motiváció fejlesztése</p> <p>A taneszközök használata, rendje, megóvásuk</p> <p>A tanulás önálló tervezése, helyes sorrendjére, időbeosztására való igény és képesség kialakítása</p> <p>A helyes tanulási technikák elsajátíttatása, készséggé fejlesztése</p> <p>A kooperatív technikák alkalmazása (páros, és csoportmunka)</p> <p>A nyelvtanulás technikájának elsajátíttatása, önálló használata</p> <p>Önellenőrzésre való igény kialakítása</p> <p>Elemi készségek folyamatos fejlesztése</p> <p>Memoriterek tanulása</p> <p>Egyéni törődés a rászorulókkal, felzárkóztatásuk biztosítása</p> <p>Tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló módszerek alkalmazása</p> <p>Az állandó és önálló önművelés igényének kialakítása, feltételeinek megteremtése</p> <p>Könyvtár rendszeres használata, szótárak, lexikonok, kézi könyvek használata</p> <p>Tehetséggondozás</p>

Társas kapcsolatok

1-2. évfolyam	3-4. évfolyam
<p>Szociometria</p> <p>Csoportszerveződés</p> <p>Jó csoportlétkör teremtése</p> <p>A baráti, társas kapcsolatok kialakításának elősegítése</p> <p>Fiúk-lányok viszonyulása egymáshoz. Viszonyulás a felnőttekhez.</p> <p>Az együttélés szabályai: egymás megismerése, megértése</p> <p>Kulturált viselkedés, kulturált beszéd</p> <p>Egyén és a közösség viszonyulása (megbízatási, felelősi rendszer)</p> <p>Közös célok, tevékenységek. Közös munkálkodás a célok elérése érdekében</p> <p>Csoportgyománnyok kialakítása: ünnepek, programok, születésnapok, névnapok</p> <p>Megfelelő szervezettség: rend, fegyelem, együttműködés</p> <p>Az egyéni és közös értékrend kialakítása, folyamatos formálása</p>	<p>Szociometria</p> <p>A jó csoportlétkör teremtése</p> <p>Kapcsolatrendszerek felmérése, támogatása.</p> <p>Baráti és társas kapcsolatok erősítése</p> <p>Az egyén és a közösség fejlődésének erősítése</p> <p>Az önismeret, emberismeret fejlesztése, önkontroll fejlesztése</p> <p>Emberi viszonyulások: gyermek-gyermek, tanuló-tanár, gyermek-felnőtt</p> <p>Az együttélés szabályai. Viselkedés és illemtan.</p> <p>Kommunikációs kultúra fejlesztése, kulturált viselkedés, kulturált beszéd</p> <p>Kisebb-nagyobb csoportok a csoporton belül</p> <p>A csoporton belüli önállóság, feladatvállalás a többiekért, felelősi rendszer, önkormányzó képesség, közéletiség (DÖK)</p> <p>Közös munkálkodás a célok elérése érdekében</p> <p>Csoportgyománnyok folytatása, tovább alakítása</p> <p>Az egyéni és közös értékrend kialakítása, folyamatos formálása</p>

Környezeti nevelés

1-2. évfolyam	3-4. évfolyam
Ökológiai gondolkodás kialakítása	Ökológiai gondolkodás fejlesztése
Érzelmi és értelmi környezeti nevelés	Érzelmi és értelmi környezeti nevelés
Tapasztalaton alapuló kreatív környezeti nevelés	Tapasztalaton alapuló kreatív környezeti nevelés
Környezettudatos magatartás és életvitel kialakítása	Környezettudatos magatartás és életvitel fejlesztése
Az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása	Az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása, elmélyítése
Baleset-megelőzés	Ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, ill. csökkenteni azok súlyosságát
A családi életre nevelés	A családi életre nevelés
Az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése	Az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése
Szelektív hulladékgyűjtés	Szelektív hulladékgyűjtés
Lakókörnyezetünk megismerése	Lakókörnyezetünk megismerése - értékeink, gondjaink - a megoldás módjai
	Rendszerszemléletre nevelés

A pedagógiai program érvényessége

Az Első Óbudai Általános Iskola a 2013/2014. tanév kezdetétől alkalmazza módosított pedagógiai programját.

A helyi tanterv bevezetése az első és ötödik évfolyamon kezdődik 2013. szeptember 1-én, ezt követően felmenő rendszerben a többi iskolai évfolyamon.

A pedagógiai program módosítása, felülvizsgálata, beválásának vizsgálata

A program felülvizsgálatára az alábbi okokból kerülhet sor:

- jogszabályváltozásokból következő felülvizsgálat,
- fenntartói döntésből következő felülvizsgálat,
- iskola kezdeményezésére történő felülvizsgálat,
- érvényességi idő lejártából következő felülvizsgálat.

A megfogalmazott célok és feladatok megvalósítását a nevelőtestület szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik.

Az intézményvezető nevelőtestületi értekezleten a tanév végi beszámolójában ismerteti a munkaközösségek értékelését.

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá (Nkt.26.§).

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető az iskola honlapján.

Egy-egy példányát elhelyezzük az igazgatói irodában, ahol a vezetők ügyeleti ideje alatt a pedagógusok, a tanulók, a szülők helyben tanulmányozhatják.

Tanulóinknak további tájékoztatást az osztályfőnökök és a diákönkormányzatot segítő pedagógus ad.

Szülők részére részletesebb tájékoztatást - fogadóórájukon - az igazgató és az igazgatóhelyettesek adnak.

Záradék

Az Első Óbudai Általános Iskola/Erste Altofener Grundschule nevelőtestülete az Iskolaszék, a Német Nemzetiségi Önkormányzat véleményét a módosított pedagógiai programról megismerte, a 2013. április 03-án megtartott nevelőtestületi értekezletén az intézmény pedagógiai programját elfogadta.

A nevelőtestületi értekezlet jegyzőkönyve az iskola irattárában 292/2013.. iktatószámon megtalálható.

A pedagógiai programot jóváhagyta:

Budapest,2013. 04.03.

Fetterné Szőnyi Éva
intézményvezető